

Kommer mig, at Loven derved taber sin Karakter, og det synes mig uheldigt, at en saadan Lov fremtræder saaledes, at de, der læse den, ikke kunne forstaae den uden disse vidtløftige Beregninger. — Der mangler aldeles, hvad der ellers findes i omfangsrige Love, Affnit og Overskrifter, der mangler aldeles en Anviisning til en ordentlig og ledende Traad i den; man har unægtelig Følelsen af, at det er et Arbejde, der skal ordnes, men som ikke er gjort, og naar man seer hen til hvilket Apparat der skal bruges, for at frembringe en Lov af den Natur, saa troer jeg, at det vil forklares, hvilket stort Arbejde den høitagtede Minister har lagt paa Rigsdagen, og hvor langt det er fra, at en Lov som denne kan træde i Live. De Rister, som knyttede sig hertil, synes at give megen Beleebning; men dersom den Grundsaetning, hvorefter de ere udarbejdede, ikke er rigtig, ville de ogsaa derved tabe deres Betydning. Man gjør i denne Lov alt det, der før har været fast Lønning for Geistligheden, løst; man gjør alt det, der hidtil har havt en mere Frivillighedens og Usikkerhedens Karakter, fast; man siger: det og det skal der bringes ud af den Præstegaardsaavling, som man finder det passende at henlægge til Præstekaldet; men om det kan komme ud deraf, er meget uvist; det formeentlige Udbytte bliver ganske vist noget nedsat, for at man ikke skal træde det for nær; men saa bygger man derpaa. Derpaa slaar man det sammen med Offer og Accidentser, som gjøres faste, hvorved denne Præstation aldeles taber sin Karakter og i Bund og Grund forværres. Jeg skal senere tillade mig at udtale mig om dette sidste Punkt, men Enhver vil indsee, hvor forunderligt det seer ud, at der er Præstekald, som man tager hele Tienden bort fra, og endda faae de den Størrelse, der er paatænt at være passende, ja endogsaa en Størrelse, der overgaaer den, man anseer for passende. Dersom dette ikke er at tage det Faste bort og lade det Løse og Usikre blive tilbage, forstaaer jeg det ikke; jeg anseer dette for en meget uheldig Vej. Man vil indrette en Lønningsfond paa Basis af de inddragne Bispetienders Overskud og samtlige Præstetiender. Man siger: Tienderne tilhøre ikke Menigheden, Kirken, Præsten eller Sognet; om man vil, nei,

de tilhøre et Konglomerat af alle de Faktorer, der ligge i Sætsmagtens Haand, og Statsmagten har Ret til at anvende dem paa den bedste Maade — men ligemeget, lad denne Anskuelse være den rette eller ikke. Derpaa siger man: Hensigten maa være at hjælpe de smaa Kald ved at tage fra de store, og derfor danner man en Lønningsfond, for deraf at gjøre disse Udbetalinger, efter at have faaet Indbetalinger fra de større Tiender. Sa, men kan man nu uden Videre sige, at denne Fremgangsmaade er retfærdig? Ligger der ikke i Tiendens lokale Natur det Princip, at det, der kommer fra det bestemte Sted og tilflyder de bestemte Geistlige, ogsaa fremdeles skal vedblive at gjøre det? Dersom det viser sig, at der ved Konjunkturerne Forandring er kommet noget Mere ud af Tienden, end der behøves til at lønne den geistlige Embedsmand, saa vilde det egentlig være naturligt, at denne overflødende Sum forblev i Tiendehernes Kommer. Det kan gjerne være, at dette er en meget lidt statsmandsmæssig Betragtning af Forholdet, det indrømmer jeg gjerne; jeg indrømmer gjerne, at man, uden at træde Vedkommende for nær, kunde sige til de Tiendehynde, at Kirkens Bestaaen, Geistlighedens Lønning og Alt, hvad dermed staaer i Forbindelse, i visse Maader er en Fællessag, og at det derfor ikke var urimeligt, at de, der havde overflødende Lønning, burde bidrage Noget til de Steder, hvor Lønningen var knap, men derved forekommer det mig, at man ligefrem kommer til at følge den Grundsaetning, der rigtignok ellers ved saamange Leiligheder finder Anvendelse, at man tager, hvor man kan faae Noget, og uden Videre anbringer det, hvor der mangler. — Der er fra mange Sider reist Tvivl om, hvorvidt denne Lønningsfond skal have nogen varig og stadig Bestaaen som en særskilt Branche i Finantsloven, men jeg maa sige, at jeg ikke hører til dem, der nære nogen Tvivl i saa Henseende. Jeg har, som jeg ofte har udtalt og ogsaa her udtaler, den Erubdighed for den lovgivende Magts Forhandlinger og Beslutninger i alle slike Spørgsmaal, at jeg ingen Tvivl har om, at hvad enten Lønningsfonden staaer som en særskilt Branche eller ikke, saa vilde dog alle de behørige